

USNESENÍ

Okresní soud v Berouně rozhodl samosoudkyní Mgr. Věrou Dandovou v exekuční věci

oprávněné: Intrum Czech, s.r.o., IČO 27221971
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1 – Nové Město
zastoupená advokátem JUDr. Ervínem Perthenem, MBA
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

proti
povinnému: [REDAKCE], narozený [REDAKCE]
bytem [REDAKCE]
zastoupenému advokátem Mgr. Petrem Němcem
sídlem Mendíků 1396/9, 140 00 Praha 4

pro vymožení částky [REDAKCE] Kč s příslušenstvím, o návrhu povinného na zastavení exekuce,

takto:

Návrh povinného na zastavení exekuce se zamítá.

Odůvodnění:

1. Usnesením Okresního soudu v Berouně č.j. 15 EXE 8049/2012-14 ze dne 17.7.2012 byla nařízena exekuce na majetek povinného pro pohledávku oprávněné ve výši [REDAKCE] Kč spolu se smluvní pokutou ve výši 0,15% denně od 10.1.2012 do zaplacení a pro náklady předchozího řízení ve výši [REDAKCE] Kč, jakož i pro náklady exekuce oprávněné a soudního exekutora, a to na základě vykonatelného rozhodčího nálezů vydaného rozhodem Mgr. Markem Landsmannem č.j. P 105/12-10 ze dne 16.4.2012. Provedením exekuce byl pověřen soudní exekutor JUDr. Dalimil Míka, LL.M., Exekutorský úřad Klatovy. Předmětné usnesení o nařízení exekuce nabylo právní moci dne 20.10.2012.
2. Povinný podáním doručeným soudnímu exekutorovi dne 21.7.2017 navrhl zastavení exekuce z důvodu jejího protiprávního vedení na základě nezpůsobilého exekučního titulu a zároveň požádal o odklad exekuce do doby rozhodnutí o jeho návrhu na zastavení exekuce. Svůj návrh na zastavení exekuce staví povinný na tom, že téhož dne, tj. 18.10.2011 došlo jak k uzavření Dohody o uznání dluhu č. 1084093116 se splátkovým kalendářem (dále jen „Dohoda“), tak i rozhodčí smlouvy, přičemž Dohodu považuje povinný za absolutně neplatnou pro příčení se dobrým mravům dle ustanovení § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku. Povinný k neplatnosti Dohody dále uvedl, že oprávněná odkoupila dluh za povinným v celkové výši [REDAKCE] Kč od původního věřitele GE Money Bank, a.s., kdy ten se skládal z jistiny ve výši [REDAKCE] úroků ve výši [REDAKCE] Kč a smluvní pokuty ve výši [REDAKCE] Kč. Uzavřením Dohody mezi účastníky pak došlo k navýšení konečného závazku na částku [REDAKCE] Kč, kdy byla navíc k původnímu dluhu přičtena smluvní pokuta [REDAKCE] Kč (25% z odkoupené výše pohledávky), jež měla být splatná v případě prodlení povinného s úhradou závazku po 10. dnech od podpisu Dohody. Povinný tímto rovněž přistoupil na úhradu konečného závazku v 84 splátkách po [REDAKCE] č měsíčně. Na základě těchto skutečností má povinný za to, že účelem Dohody nebylo očekávání zaplacení dluhu povinným ve lhůtě 10 dnů, ale zvýšení postoupené pohledávky o nově stanovenou smluvní pokutu, která měla ve skutečnosti charakter poplatku za uzavřenou dohodu o uznání dluhu a splátkový kalendář. Povinným je tedy namítáno, že se nemohlo jednat ze strany ani jednoho z účastníků o

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Klimentová

záměr uznaný dluh splatit ve lhůtě 10 dnů, ale o umožnění povinnému zaplatit dluh postupně ve sjednaných splátkách. V opačném případě by totiž povinný při dispozici dostatku finančních prostředků dluh rovnou oprávněně zaplatil. Je tedy poukazováno na to, že celá Dohoda měla jen zlepšit postavení oprávněné pro „případně“ vymáhání dluhu s vidinou nastoupení takové situace. K tomu je rovněž povinným namítáno, že navíc zajištění rozhodčí smlouvy pak ještě umocňovalo rozhodování sporů ve prospěch oprávněné spřízněnými a ekonomicky závislými rozhodci. Na základě těchto tvrzení má povinný za to, že jednání oprávněné nemůže požívat právní ochrany, neboť se přiči dobrým mravům a je neplatné pro obcházení zákona a lze jej tedy označit neplatným právním jednáním ve smyslu § 39 občanského zákoníku, kdy tento závěr se vztahuje především na Dohodu, ale také i na rozhodčí smlouvu. V tomto směru povinný odkázal na nálezy Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 4084/12 ze dne 11.12.2014 a sp.zn. I. ÚS. 199/11 ze dne 26.1.2012. Ohledně neplatnosti rozhodčí smlouvy pak povinný poukázal na to, že ta je adhezního charakteru a tudíž neměl možnost do jejího obsahu, především okruhu osob určených rozhodců, nikterak zasáhnout, nebyla s ním tedy individuálně projednána, a proto ji povinný považuje za netransparentní a neplatnou. K tomuto tvrzení povinný odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 26 Cdo 3631/2015 ze dne 1.3.2016 a v něm citované usnesení sp.zn. 30 Cdo 2401/2014 ze dne 16.7.2014. K namítané ekonomické závislosti zvolených rozhodců na oprávněné staví povinný argumentaci na skutečnosti, že oprávněná využívá uzavřený, stále se opakující, počet rozhodců, kteří rozhodují spory v řádu tisíců a pro udržení v tomto seznamu rozhodců řeší spory nikoliv podle práva, ale podle představ oprávněné. Závěrem povinný uvedl, že s odkazem na nálezy Ústavního soudu lze stanovené smluvní podmínky v Dohodě jednoznačně označit za neplatné pro rozpor s dobrými mravy a proto i rozhodčí smlouva je neplatná, když ta je přímo vázána na Dohodu, která měla pouze zajistit nemravné obohacení oprávněné, a rozhodce tak neměl pravomoc spor rozhodnout.

3. Oprávněná k návrhu na zastavení exekuce podala obsáhlé vyjádření v tom směru, že se zastavením exekuce nesouhlasí z následujících důvodů. V první řadě odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 3712/2012 ze dne 30.9.2014, jehož závěr mimo jiné stanoví, že v exekučním řízení nemůže být rozhodčí nález přezkoumáván z hlediska jeho věcné správnosti, a že celá argumentace povinného směřuje právě k posuzování ujednání o nerovnováze stran – spotřebitel versus podnikatel, což oprávněná právě s ohledem na uvedený judikát pokládá za nepřijatelné. Oprávněná upozorňuje, že v dané věci byla sjednána samostatná rozhodčí smlouva, tedy nikoliv jako součást smluvních podmínek úvěrové smlouvy, a proto nelze hovořit o neindividuálním sjednání a uzavření smlouvy, s čímž je spojena nemožnost použití závěrů judikatury, na nichž zejména staví povinný svoji obranu. V dalším bodě pak oprávněná poukazuje na to, že strany vstupují do smluvního vztahu na základě své pravé a svobodné vůle a je tedy na nich, jak se rozhodnou a to včetně přijetí nastavených smluvních podmínek. K uzavření Dohody o uznání dluhu pak oprávněná uvedla, že primární význam spočíval v tom poskytnout povinnému dobu na dobrovolné splacení dluhu s tím, že po vydání exekučního titulu nepřistoupí k vymáhání své pohledávky exekuční cestou a jednorázová smluvní pokuta sloužila pouze jako sankce pro případ nedodržení podmínek Dohody. Oprávněná podotýká, že v obchodním styku je běžné za odklad splatnosti vykonatelné pohledávky zaplatit „určitou částku navíc“ a v době uznání dluhu povinný proti znění Dohody nic nenamítal. Proto oprávněná považuje Dohodu za zcela vyhovující požadavkům pro platné právní úkony. Stejný názor oprávněná zastává i ohledně sjednané smluvní pokuty, tedy že její výše neodporuje dobrým mravům a ani že se nejedná o obcházení zákona, k tomu odkázala na judikaturu Nejvyššího soudu (viz sp.zn. 26 Cdo 1109/2000 ze dne 26.7.2000, sp.zn. 29 Odo 426/2001 ze dne 19.12.2002, sp.zn. 33 Odo 438/2005 ze dne 30.5.2007, sp.zn. 33 Cdo 772/2010 ze dne 26.4.2012 či sp.zn. 23 Cdo 436/2011 ze dne 25.9.2012, aj.). Oprávněná dále zevrubně rozebírá alternativní způsob řešení sporu, tedy principy rozhodčího řízení, a dodává že zásady nezávislého a nestranného rozhodování se za přiměřeného použití zákona č. 99/1963 Sb. uplatňují stejně jak pro osoby soudců, tak i pro osoby rozhodců, a ohledně množství rozhodovaných sporů jedním ze sjednaných rozhodců odkázala na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp.zn. 9 Cmo 446/2012 ze dne 10.12.2012 a uvedla, že závěry povinného o záměrném

protěžování oprávněné rozhodci při rozhodování sporů v její prospěch pokládá za spekulativní a nedoložené. Oprávněná připomíná, že každý z účastníků právního vztahu je povinen vyvinout dostatečnou míru uvážlivosti při uzavírání závazkového právního vztahu a je ponecháno na vůli a uvážení každého subjektu, zda vůbec, s kým a ohledně jakého předmětu založí soukromoprávní vztah. Je poukazováno na to, že rozhodčí smlouva i bez ohledu na to, že nebyla sjednána individuálně, je platným právním úkonem a nejde o ujednání, které by mělo povahu nepřiměřené a zneužívající klausule (viz odkazy na judikaturu Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu). Závěrem oprávněná uvedla, že má za to, že povinný neuvádí žádné skutečnosti, pro které by mohla být předmětná exekuce zastavena, a to i jen částečně.

4. Soudní exekutor návrhu povinného na zastavení exekuce nevyhověl a proto je postupem podle § 55 odst. 4 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (dále jen „exekuční řád“) předložil k rozhodnutí exekučnímu soudu. Spolu s postoupeným návrhem byl požadován i odklad exekuce do doby pravomocného rozhodnutí o zastavení exekuce, kterému však soudní exekutor svým usnesením č.j. 120 EX 33532/12-88 ze dne 25.7.2017 vyhověl a exekuci na požadovanou dobu odložil.
5. Podle § 40 odst. 1 písm. c) exekučního řádu je exekučním titulem vykonatelný rozhodčí nález.
6. Podle § 52 odst. 1 exekučního řádu se pro exekuční řízení přiměřeně použijí ustanovení občanského soudního řádu.
7. Z ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) pak vyplývá, že výkon rozhodnutí (exekuce) bude zastaven, jestliže je výkon rozhodnutí nepřijatelný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.
8. V posuzované věci se exekuční návrh oprávněné opírá o exekuční titul, kterým je rozhodčí nález vydaný rozhodcem Mgr. Markem Landsmannem č.j. P 105/12-10 ze dne 16.4.2012, a to na základě rozhodčí smlouvy uzavřené mezi účastníky dne 18.10.2011. V této rozhodčí smlouvě se strany dohodly na tom, že veškeré spory vzniklé z Dohody o uznání dluhu č. 1084093116 se splátkovým kalendářem budou řešeny v souladu se zákonem č. 216/1994 Sb. a to samostatně kterýkoliv z níže uvedených rozhodců, kterému žalobce doručí žalobu. Rozhodci pro tento účel byli sjednáni: 1. JUDr. Eva Vaňková, 2. Mgr. Marek Landsmann, 3. Mgr. Michal Wiedermann, 4. JUDr. Ing. Pavel Fabian, 5. Mgr. Kristýna Maršálková a 6. JUDr. Aleš Popelka s tím, že u těchto osob je uvedeno též evidenční číslo u ČAK, identifikační číslo a sídlo rozhodce. V článku III. smlouvy pak bylo smluvními stranami stvrzeno, že na důkaz pravdivé, svobodné, vážné a srozumitelně projevené vůle, vědomí si všech důsledků této smlouvy, připojují své podpisy, a to z vlastní vůle, nikoliv pod nátlakem či za nevýhodných podmínek, a dále rovněž stvrzeno, že dlužník byl ze strany věřitele (oprávněné) poučen o povaze rozhodčího řízení a o právních důsledcích uzavření Dohody a této rozhodčí smlouvy. Rozhodčí smlouva je pak podepsána vlastnoručními podpisy smluvních stran.
9. Otázka zkoumání pravomoci orgánu, který exekuční titul vydal, spadá mezi skutečnosti rozhodné pro nařízení exekuce (viz např. nálezy Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 871/11 ze dne 17.1.2012 a sp.zn. IV. ÚS 2735/11 ze dne 3.4.2012) a soud je povinen zkoumat způsobilost titulu k výkonu rozhodnutí u rozhodčího nálezu.
10. Z rozhodčího spisu rozhodce Mgr. Marka Landsmanna uloženého u Okresního soudu v Pardubicích pod sp.zn. 15 Nc 5260/2012 pak bylo zjištěno, že žalobkyně (oprávněná) podala u rozhodce v únoru 2012 návrh na vydání rozhodčího nálezu pro zaplacení částky ██████████ Kč, skládající se ze zbývajících dlužných částky ve výši ██████████ Kč, smluvní pokuty dle Dohody ve výši ██████████ Kč a úroku dle Dohody do dne 9.1.2012 ve výši ██████████ Kč, a dále pro smluvní pokutu ve výši 0,15% denně z částky ██████████ Kč od 10.1.2012 do zaplacení. Důvodem podání návrhu bylo neplnění podmínek smlouvy a to že se žalovaný (povinný) dostal do prodlení se splácením závazku dle uzavřené Dohody o uznání dluhu č. 1084093116 ze dne 18.10.2011. Též dne spolu strany uzavřely i rozhodčí smlouvu vztahující se k předmětné Dohodě, která se nachází na

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Klimentová

samostatné listině, a je součástí rozhodčího spisu. Dohoda o uznání dluhu pak v článku 12. Závěrečná a přechodná ustanovení pod bodem 12.1 obsahuje výslovné ujednání, že právní vztahy smluvních stran se řídí ustanovenými zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku. Žalovanému byl rozhodčí nález doručován do vlastních rukou na adresu [REDAKCE], kde si jej dne 19.4.2012 osobně převzal.

11. Exekuční soud tedy zároveň z obsahu rozhodčího spisu dospěl k závěru, že povinný nepodal žalobu na zrušení rozhodčího nálezu ani nepožádal o přezkum rozhodčího nálezu.
12. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „z.r.ř.“) ve znění účinném do 31.3.2012, tedy v době uzavření rozhodčí smlouvy, strany se mohou dohodnout, že o majetkových sporech mezi nimi, s výjimkou sporů vzniklých v souvislosti s výkonem rozhodnutí a incidenčních sporů, k jejichž projednání a rozhodnutí by jinak byla dána pravomoc soudu, má rozhodovat jeden nebo více rozhodců anebo stálý rozhodčí soud (rozhodčí smlouva). Podle § 3 odst. 1 věta první z.r.ř. rozhodčí smlouva musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení tvoří-li však rozhodčí doložka součástí podmínek, jimiž se řídí smlouva hlavní, k níž se rozhodčí doložka vztahuje, je rozhodčí doložka platně ujednána i tehdy, jestliže písemný návrh hlavní smlouvy s rozhodčí doložkou byl druhou stranou přijat způsobem, z něhož je patrný její souhlas s obsahem rozhodčí smlouvy.
13. Podle § 7 odst. 1 z.r.ř. rozhodčí smlouva má zpravidla určit počet i osoby rozhodců anebo stanovit způsob, jak počet i osoby rozhodců mají být určeny. Konečný počet rozhodců musí být vždy liché.
14. Podle § 19 odst. 1 z.r.ř. strany se mohou dohodnout na postupu, kterým mají rozhodci vést řízení. Otázky řízení mohou být rozhodnuty předsedajícím rozhodcem, jestliže k tomu byl zmocněn stranami nebo všemi rozhodci. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení není-li uzavřena dohoda podle odstavce 1, postupují rozhodci v řízení způsobem, který považují za vhodný. Vedou rozhodčí řízení tak, aby bez zbytečných formalit a při poskytnutí stejné příležitosti k uplatnění práv všem stranám byl zjištěn skutkový stav věci potřebný pro rozhodnutí sporu.
15. Podle Čl. II bod 1. zákona č. 19/2012 Sb. rozhodčí řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, včetně řízení v případě sporů ze spotřebitelských smluv, se dokončí podle dosavadních právních předpisů. Podle bodu 2. tohoto článku platnost rozhodčí smlouvy se posuzuje podle zákona č. 216/1994 Sb., ve znění účinném v době uzavření rozhodčí smlouvy.
16. Podle § 35 odst. 1 z.r.ř. (ve znění účinném ke dni rozhodování soudu) i když nepodala návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem, může strana, proti níž byl soudem nařízen výkon rozhodčího nálezu, bez ohledu na lhůtu stanovenou v § 32 odst. 1, podat návrh na zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí kromě důvodů uvedených ve zvláštním předpisu i tehdy, jestliže a) rozhodčí nález je stížen některou vadou uvedenou v § 31 písm. a), d) nebo f), b) jsou důvody pro zrušení rozhodčího nálezu vydaného ve sporu ze spotřebitelské smlouvy podle § 31 písm. a) až f), h) nebo pokud jsou dány důvody podle § 31 písm. g) a rozhodčí nález neobsahuje poučení o právu podat návrh na jeho zrušení soudem, c) strana, která musí mít zákonného zástupce, nebyla v řízení takovým zástupcem zastoupena a její jednání nebylo ani dodatečně schváleno, a d) ten, kdo vystupoval v rozhodčím řízení jménem strany nebo jejího zákonného zástupce, nebyl k tomu zmocněn a jeho jednání nebylo ani dodatečně schváleno. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení je-li podán návrh podle odstavce 1, soud provádějící výkon rozhodčího nálezu řízení o výkon rozhodnutí přeruší a uloží povinnému, aby do 30 dnů podal u příslušného soudu návrh na zrušení rozhodčího nálezu. Není-li v této lhůtě návrh podán, pokračuje soud v řízení o výkon rozhodčího nálezu.
17. Na rozhodčí smlouvu uzavřenou dne 18.10.2011 je třeba aplikovat zákon č. 216/1994 Sb. ve znění účinném do 31.3.2012 a ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31.12.2013 (dále jen „obč. zák.“).
18. V daném případě byla rozhodčí smlouva mezi oprávněnou a povinným uzavřena na samostatné

listině, přičemž uvedení více jmen možných rozhodců, kteří mohou vzniklý spor účastníků v budoucnu řešit, nikterak neodporuje zákonu. Touto problematikou se již Nejvyšší soud ČR zabýval v rozsudku sp.zn. 33 Cdo 1616/2014 ze dne 29.9.2014 a rovněž i v usnesení sp.zn. 20 Cdo 2927/2016 ze dne 1.9.2016 či Ústavní soud v usnesení sp.zn. II. ÚS 3413/12 ze dne 23.5.2013 a dospěl k závěru, že rozhodčí smlouva, jíž se strany dohodly, že majetkový spor rozhodne jeden z několika jednoznačně (jmenovitě) určených rozhodců ad hoc s tím, že výběr jednoho z nich je ponechán na straně, která podá rozhodčí žalobu, je platným právním úkonem. Uzavřená rozhodčí smlouva ze dne 18.10.2011 jmenovitě určuje šest rozhodců (fyzických osob), z nichž každý je oprávněn spor účastníků samostatně rozhodnout. Nejde o určení „více rozhodců“, kteří by byli (společně) oprávněni rozhodovat a jejichž počet by musel být vždy lichý. Smluvní strany se v rozhodčí smlouvě jednoznačně (transparentně) dohodly na rozhodci (rozhodcích) způsobem vyhovujícím ustanovení § 7 odst. 1 z.r.ř. Rozhodci byli určeni konkrétně uvedením jmen, jejich výčet je stálý a po celou dobu trvání právního vztahu účastníků neměnný. Skutečnost, že oprávněn rozhodnout majetkový spor bude ten z nich, který obdrží žalobu, nelze považovat za stanovení způsobu „jak počet i osoby rozhodců mají být určeny“; podání žaloby je procesní úkon strany směřující k zahájení rozhodčího řízení u rozhodce, který byl jmenovitě určen. Exekuční soud tedy v souladu s publikovanou judikaturou dospěl k závěru, že rozhodčí smlouva v tomto případě vyhovuje podmínkám § 7 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb. (ve znění účinném do 31.3.2012) a rozhodce Mgr. Marek Landsmann (uveden na druhém místě zvolených rozhodců) měl pravomoc k vydání rozhodčího nálezu, když si smluvní strany ve smlouvě dohodly i postup pro vedení rozhodčího řízení. Pokud povinný odkazuje na nálezy Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 4084/12 ze dne 11.12.2014 a sp.zn. I. ÚS 199/11 ze dne 26.1.2012, zde šlo o rozhodování ve věcech, kdy byla rozhodčí doložka součástí smlouvy o úvěru, nikoliv na samostatné listině (jako je tomu v tomto případě), a navíc se jednalo o zajištění úvěru pomocí blanco směnky bez uvedení výše částky, což je případ naprosto odlišný od projednávaného. Rovněž je pak zapotřebí poukázat na rozhodnutí NS ČR sp.zn. 29 Odo 1222/2005 ze dne 19.12.2007, podle kterého, nevztahuje-li se důvod neplatnosti smlouvy na rozhodčí doložku, týkající se sporů z této smlouvy, nemá neplatnost smlouvy vliv na platnost rozhodčí doložky. Lze tak uzavřít, že rozhodčí smlouva je smlouvou samostatnou a samostatně je tak posuzována i její platnost.

19. Bezpochyby povinným nejpříhodněji zvolený odkaz na judikaturu je usnesení Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 26 Cdo 3631/2015 ze dne 1.3.2016, v němž byla skutečně řešena téměř identická rozhodčí smlouva totožné oprávněné, kdy i zde rozhodčí smlouva navazovala v témže dni na uzavřenou dohodu o uznání dluhu se splátkovým kalendářem, a soudem bylo dospěno k závěru, že platnost rozhodčí doložky je nutno zkoumat nejenom z hlediska transparentnosti výběru rozhodce, ale je třeba posuzovat i další okolnosti, za kterých k uzavření rozhodčí smlouvy došlo, a to především z pohledu, zda nejsou v rozporu s dobrými mravy v smyslu § 3 odst. 1 obč. zák. K tomuto uvedenému rozhodnutí je protipólem usnesení rovněž Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 5786/2016 ze dne 16.5.2017, kterým i zde byla řešena rozhodčí smlouva vzniklá v souvislosti s uznáním dluhu. Zde však Nejvyšší soud s odkazem na jeho i judikaturu Ústavního soudu ohledně sjednané výše smluvní pokuty v rozporu s dobrými mravy uzavřel, že věcná správnost exekučního titulu již nemůže být v exekučním řízení přezkoumávána a především poukázal na fakt, že rozhodnutí (nálezy Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 4084/12 a sp.zn. I. ÚS 199/11) se týkají úvěrových smluv, a nikoliv případu, kdy je podkladem pro vydání rozhodčího nálezu uznání dluhu povinným. Neboť dle sjednané Dohody o uznání dluhu se vztahy mezi účastníky řídily zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem účinným do 31.12.2013 (dále jen „obch. zák.“), je třeba na předmětné uznání dluhu aplikovat § 323 obch. zák. a to za použití přechodného ustanovení § 3028 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku účinného od 1.1.2014. Tímto právním institutem je právě zajišťováno snadnější vymáhání dluhu, a to tím, že důkazní břemeno o neexistenci dluhu přechází na dlužníka, tzn. je zde vyvratitelná právní domněnka, že v době uznání závazek trval. Z obsahu uzavřené Dohody o uznání dluhu v dané věci je pak jednoznačné, jaký konkrétní závazek povinný uznává a to včetně jeho rozsahu, když částka odkoupené pohledávky

od právního předchůdce oprávněné GE Money Bank, a.s. představovala výši ██████████ Kč a nově sjednanou smluvní pokutu výši ██████████ Kč, tedy celkově uznaná výše závazku činila částku ██████████ Kč. V podstatě veškeré námitky povinného ohledně Dohody směřují pouze k výkladu účelu jejího uzavření a získání finančního prospěchu oprávněnou, tedy zvýšení postoupené pohledávky o smluvní pokutu v částce ██████████ Kč, jež tvoří 25% nárůst původní dlužné částky. Povinný tedy vůbec nepopírá existenci uznaného dluhu, ale pouze tvrdí, že jednání oprávněné spočívající ve vnučení takového závazku nemůže požívat právní ochrany a proto je jednání oprávněné v rozporu s dobrými mravy dle § 39 obč. zák. Podle § 37 odst. 1 obč. zák. musí být právní úkon učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný. Sankce neplatnosti právního úkonu se tímto ustanovením váže k náležitostem projevu vůle; projev vůle je neurčitý, je-li po jazykové stránce sice srozumitelný, avšak nejednoznačný zůstává jeho obsah, tj. když se jednajícím nepodařilo obsah vůle jednoznačným způsobem stanovit. Závěr o neurčitosti právního úkonu předpokládá, že ani jeho výkladem nelze dospět k nepochybnému poznání, co chtěli účastníci projevít. Soud především považuje interpretaci obsahu právního úkonu ohledně pevně stanovené smluvní pokuty při použití výkladových pravidel podle § 35 odst. 2 obč. zák. za zcela jednoznačnou a pokud až nyní v exekučním řízení povinný má výhrady k tomu, co jím bylo uznáno s poukazem na to, že oprávněná pouze využila strachu a snahy oddálení řešení problémů dlužníky obecně (a to včetně povinného) soud takové tvrzení shledává za obstrukční. Především z pohledu soudu nelze srovnávat situace, kdy povinný „potřebuje“ finanční prostředky a proto se obrátí třeba i na nebankovní instituci se žádostí o poskytnutí úvěru, je s ním tedy uzavřena smlouva o úvěru, při které je zároveň sjednána i související rozhodčí smlouva, a situaci, kdy byl již dlužníku úvěr poskytnut, a ten za nějakou dobu po uzavření úvěru pro neplnění předmětného závazku uzavře dohodu o uznání dluhu (v dané věci byl úvěr sjednán dne 11.6.2009 a Dohoda o uznání dluhu se splátkovým kalendářem byla uzavřena dne 18.10.2011). Bezpochyby se tedy nejedná v předmětné věci o okolnosti se srovnatelnými důsledky uzavření smluv a soud dospěl k závěru, že kritéria vymezená v nálezech Ústavního soudu sp.zn. I. US 199/11 ze dne 26.1.2012 a sp.zn. III. ÚS 4084/12 ze dne 11.12.2014 Dohoda ve směrodatných rysech nenaplnuje.

20. Nelze rovněž odhlédnout od faktu, že v mezidobí došlo k nasměrování rozhodovací praxe dovolacího soudu, jež byla vyjádřena v usneseních Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 1387/2016 ze dne 28.2.2017 a sp.zn. 20 Cdo 4022/2017 ze dne 23.1.2018 (veřejnosti k dispozici na jeho webových stránkách), proto je třeba je při rozhodování soudem zohlednit. Nutno též přihlídnout k tomu, že v obdobných exekučních řízeních na straně povinných vystupuje právě tyž právní zástupce jako v dané věci, konkrétně tomu tak bylo i ve výše zmíněné věci pod sp.zn. 20 Cdo 4022/2017 (spisová značka zdejšího soudu 14 EXE 1751/2016).
21. Právě výše zmíněná rozhodnutí Nejvyššího soudu naznačují, že ačkoliv nemá jít o věcný přezkum rozhodčího nálezu, není vyloučeno, aby se otázka platnosti „hlavní“ (úvěrové) smlouvy stala významnou pro hodnocení i na ni navazující rozhodčí smlouvy, a to s tím rozhodným směřováním, jímž je posouzení, zda vzhledem k jejímu obsahu a procesu jejího sjednávání byla či nikoli dána pravomoc rozhodce k vydání vykonávaného rozhodčího nálezu. Je třeba proto hodnotit i specifické okolnosti podoby konkrétních závazků dlužníka, včetně těch, jež mají „sankční“ povahu, zakomponované do úvěrové smlouvy. Ani ve světle těchto závěrů se soud nemůže přiklonit k možné úvaze o neplatnosti úvěrové smlouvy a to jednak proto, že v předmětné věci podkladem pro vydání rozhodčího nálezu byla Dohoda o uznání dluhu, nikoliv úvěrová smlouva, a rovněž proto, že kromě jednorázové pevně stanovené smluvní pokuty ve výši ██████████ Kč, tak i smluvní pokuty ve výši 0,15 % denně z dlužné částky, žádné další zajišťovací sankce ujednány nebyly (nedošlo k vyplnění bílanky směnky, nejsou požadovány úroky z prodlení, nebylo zřízeno zástavní právo k nemovitým věcem atd.). Okolnosti dané věci nikterak nenaznačují, že povinný, jednající sice jako osoba práva neznalá, ale zajiště schopna domyslet význam jím uzavíraných dokumentů, přistoupil k uzavření smluv (Dohody a rozhodčí smlouvy) za nevýhodných podmínek a proto nelze vyhodnotit, že by povinný byl uveden v omyl ohledně smyslu a především konkrétního dopadu

obou uzavíraných smluv, a v jednání oprávněné nebyl soudem shledán rozpor s dobrými mravy. Povinný ve svém návrhu napadá výše sjednaných smluvních pokut, o tísni nebo špatné finanční situaci povinného v době uzavření Dohody neuvádí ničeho, a soud nemůže zajišťovat ochranu lehkomyšlnosti jednání povinného, který pokud měl výhrady k jednorázové smluvní pokutě v konkrétně specifikované výši, tak i ke smluvní pokutě ve výši 0,15 % denně z dlužné částky, měl možnost Dohodu o uznání dluhu neuzavřít, neboť poskytnutí žádných finančních prostředků od oprávněné na ni vázáno nebylo. Při zkoumání platnosti ujednání o smluvní pokutě z hlediska dobrých mravů je dle Nejvyššího soudu nutno uvážit funkci smluvní pokuty jako majetkové sankce za porušení smluvní povinnosti. V úvahu je třeba vzít zejména výši zajištěné částky, z níž lze usoudit na nepřiměřenost smluvní pokuty s ohledem na vzájemný poměr původní a sankční povinnosti (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 33 Odo 236/2005 ze dne 27.2.2007). Účelem smluvní pokuty je donutit dlužníka pohrůžkou právě i citelné majetkové sankce k řádnému splnění závazku.

22. Co se týká námitky povinného o formulářovém tiskopise rozhodčí smlouvy a jeho nemožnosti ovlivnit osoby rozhodců tam uvedených, se takové tvrzení soudu jeví jako účelové. Rozhodčí smlouva, jak již bylo uvedeno výše, je smlouvou samostatnou a je tedy i samostatně posuzována její platnost a účinnost (viz rozsudek NS ČR sp.zn. 29 Odo 1222/2005 ze dne 19.12.2007). Vzhledem ke způsobu provedení smlouvy (rozsahu, struktuře a volbě písma) nelze dovodit, že povinný v postavení průměrného spotřebitele nemohl dost dobře vědět, jaký text rozhodčí smlouvy podepisuje. Je třeba zdůraznit, že i ochrana spotřebitele má své meze a v žádném případě ji nelze pojímat jako obranu jeho lehkomyšlnosti a neodpovědnosti, a z podpisu příslušné listiny povinným nelze bez dalšího dovozovat jeho nesouhlas s obsahem rozhodčí smlouvy (srovnej viz rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 23 Cdo 1201/2009 ze dne 29.6.2010). V rozhodčí smlouvě bylo rovněž smluvními stranami potvrzeno, že na důkaz pravdivé, svobodné, vážné a srozumitelně projevené vůle, vědomí si všech důsledků smlouvy, připojují své podpisy pod rozhodčí smlouvu, a to z vlastní vůle, nikoliv pod nátlakem či za nevýhodných podmínek s tím, že rozhodčí smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu (článek III. rozhodčí smlouvy). Povinný tedy výslovně svým podpisem stvrdil, že byl ze strany oprávněné poučen o povaze rozhodčího řízení a o právních důsledcích uzavření Dohody i této rozhodčí smlouvy. Povinný byl též srozuměn s tím, že předmětné spory s oprávněnou budou za podmínek stanovených v rozhodčí smlouvě projednávány v rozhodčím řízení. Ujednání uvedené v předmětné rozhodčí smlouvě o určení rozhodce bylo nepochybně v souladu s platnou právní úpravou (§ 7 odst. 1 z.r.ř.). V dalším soud odkazuje právě na závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 4022/2017 ze dne 23.1.2018, v němž bylo zdůrazněno, že neplatnost rozhodčí smlouvy spočívající pouze na předem předtištěném formuláři nemůže založit rozpor s dobrými mravy. V tomto směru poukázal na obecné ustanovení soukromého práva, že na právní jednání jest pohlížet spíše jako na platné, a pakliže adhezní způsob uzavírání smluv občanský zákoník výslovně předpokládá, nelze bez toho, že by povinný uvedl (a doložil), v čem má být konkrétní ujednání zvláště nevýhodné, popř. v čem se smlouva závažně a bez zvláštního důvodu odchyluje od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech, mít rozhodčí smlouvu za neplatnou. Dále pak Nejvyšší soud poukázal, že uzavírání rozhodčích smluv „formulářovým způsobem“ není neobvyklý, nestandardní a pro zakotvení rozhodčího řízení naopak z praktických důvodů užívaný prvek, který zákon ani v kontextu smluv, v nichž na jedné ze smluvních stran vystupuje spotřebitel, nijak výslovně nelimituje, pakliže je zachována vyšší míra ochrany slabší strany; takový postup lze dokonce (v obecné rovině) shledat jako příznivější z toho důvodu, že lze očekávat, že ochranná spotřebitelská ustanovení nebudou oproti rozhodčím smlouvám, sjednávaným ad hoc „slova od slova“, podnikatelem opomenuta. Stejně jako v předmětném rozhodnutí ani v dané věci povinný netvrdí žádné zvláštní mimořádné okolnosti, které by proces uzavírání rozhodčí smlouvy provázely, ba ani nedokládá, že by v daných poměrech a vzhledem k ojedinelosti souzené věci byla uzavřena natolik nespravedlivá či „nemravná“ rozhodčí smlouva, která by způsobovala významnou nerovnováhu v jeho právech, nebo která by ho výrazně limitovala co do efektivního uplatnění práva na

spravedlivý (rozhodčí) proces, nýbrž toliko napadá jen samotný adhezní způsob uzavření rozhodčí smlouvy. Bylo tedy dospěno k závěru, že jen z pouhé formulářové podoby rozhodčí smlouvy uzavřené se spotřebitelem podle zákona o rozhodčím řízení není možno dovodit její neplatnost pro rozpor s dobrými mravy (§ 39 obč. zák.) a tím ani důvod pro zastavení exekuce.

23. Samostatně se otázkou, zda je neplatná rozhodčí smlouva jen a výhradě z důvodu, že jména rozhodců nemohl dlužník (spotřebitel) v procesu sjednávání rozhodčí smlouvy ovlivnit, respektive z důvodu, že všichni rozhodčí smlouvou určení rozhodci jsou na jedné ze stran této smlouvy ekonomicky závislí, zabýval Nejvyšší soud i ve shora uvedeném usnesení sp.zn. 20 Cdo 4022/2017, ve kterém (mimo jiné) dospěl k závěru, že jednak opakovanost zápisu totožných jmen do rozhodčích smluv zjevnou ekonomickou závislost nezakládá, a jednak a zejména může ze své podstaty, tj. kdyby byla skutečně dána, představovat toliko tvrzený indikátor (snad možného) předpokladu vyloučení rozhodce, jak jej ustavuje § 8 odst. 1 z.r.ř.; sama o sobě však namítaná „opakovatelnost“ bez dalšího neznamena, že by rozhodce nemohl – pakliže zároveň není tvrzeno žádného jeho osobního vztahu k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům – věc projednat a rozhodnout. Možnou podjatost, tj. nedostatek objektivní nezávislosti (nebo též objektivní nestrannosti), je nutné vždy chápat ve spojení s konkrétními okolnostmi dané věci. Princip nezávislého a nestranného rozhodování, jež je určující pro rozhodování soudců, se uplatní i pro rozhodování rozhodců; k vyloučení rozhodce z projednání a rozhodnutí věci může pak dojít teprve tehdy, když je evidentní, že jeho vztah k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude schopen nezávisle a nestranně rozhodovat. Ze shora uvedeného lze dovodit, že vztah ekonomické závislosti nelze spatřovat jen v tom, že rozhodci vzhledem ke každé jím vyřízené věci vzniká nárok na odměnu.
24. Na tomto místě soud zdůrazňuje, že možnost řešení sporu prostřednictvím rozhodce (a nikoliv soudu) dává smluvním stranám zákon o rozhodčím řízení, který je součástí platného právního řádu České republiky. Vzhledem k omezenému počtu osob rozhodců a narůstajícímu počtu sporů ze smluv o úvěru, případně jako v dané věci Dohody o uznání dluhu, u nichž je sjednána rozhodčí smlouva, považuje soud argument ohledně velkého počtu sporů, které pro oprávněnou rozhodne některý ze zvolených rozhodců, a tím i tvrzenou ekonomickou závislost rozhodců za zavádějící. Podobně by takto mohl povinný argumentovat např. počtem exekucí, jejichž provedením je ten který soudní exekutor pověřen pro stejného oprávněného (a na základě jeho návrhu). I soudní exekutor je v rámci exekučního řízení nadán pravomocí rozhodovat. Obdobná situace je rovněž v případě, kdy nezávislý soudce rozhoduje ve věci, v níž je jedním z účastníků řízení stát. Také u soudce by mohla být v tomto směru namítána ekonomická závislost na státu – účastníku řízení. Na okraj a pro úplnost pak soud ještě uvádí, že všech šest rozhodců, uvedených v rozhodčí smlouvě, jsou zároveň advokáty. Je tak zřejmé, že jejich příjmem nejsou jen příjmy z činnosti rozhodců, ale rovněž i z výkonu advokacie.
25. Exekuční soud na základě všech výše uvedených závěrů došel k závěru, že vydaný rozhodčí nález je řádným exekučním titulem podle § 40 odst. 1 písm. c) exekučního řádu, neboť nebylo shledáno, že by proces sjednání předmětné Dohody o uznání dluhu a související rozhodčí smlouva trpěly takovými vadami, které by zapříčinily neplatnost rozhodčí smlouvy, a ani po obsahové stránce nekolidují ujednání o smluvní pokutě z Dohody zákonným principům ochrany spotřebitele a tedy nejsou v přímém rozporu s dobrými mravy. Proto bylo soudem přistoupeno k zamítnutí návrhu povinného na zastavení exekuce.
26. Nad rámec shora uvedeného soud dodává, že si je vědom účinnosti novely zákona o rozhodčím řízení č. 19/2012 Sb. od 1.4.2012, kde bylo novelizováno též ustanovení § 35 z.r.ř. upravující postup při podání návrhu na zastavení exekuce v určitých tam uvedených případech, kterými je nejen případ neplatné rozhodčí doložky. S ohledem na stanovené ústavní limity by však mělo být postupováno podle z.r.ř. ve znění platném do 31.3.2012. Soud neshledal důvody pro odchylný postup po 1.4.2012 v souvislosti se zmiňovanou novelou zákona č. 19/2012 Sb., tak jak jej

dovozuje Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí č.j. 34 ICm 2288/2012, 104 VSPH 50/2014-62 ze dne 4.8.2014 (KSPH 40 INS 1545/2012). V něm předmětný soud v tzv. incidenčním sporu mimo jiné dospěl k názoru, že podle právní úpravy účinné do 31.3.2012 nemohl soudce v řízení o výkonu pravomocného rozhodčího nálezu posuzovat platnost rozhodčí smlouvy a rozhodčí nález měl v tomto smyslu bez dalšího účinky pravomocného soudního rozhodnutí (u doložky, jež představuje nepříměřenou podmínku pro spotřebitele). Avšak novela ustanovení § 35 RozŘ, provedená zákonem č. 19/2012 a účinná od 1.4.2012 umožňuje nebyt ani ve výkonu rozhodnutí vázán neplatnou rozhodčí smlouvou, neboť je mu umožněno i v rámci výkonu rozhodnutí vyvolat nalézací řízení, tj. podat žalobu o zrušení rozhodčího nálezu. Od 1. dubna 2012 již nelze v řízení o výkon rozhodnutí o nárocích ze spotřebitelských smluv bez dalšího přihlížet u rozhodčího nálezu k neplatné rozhodčí smlouvě. Dle názoru soudu se sice lze ztotožnit s názorem, že při absenci přechodných ustanovení vztahujících se k novelizovanému § 35 z.r.ř. dopadá toto znění na veškerá řízení o výkon rozhodnutí prováděná po 31.3.2012 (když přechodná ustanovení pamatují jen na probíhající rozhodčí řízení). Na druhou stranu však nelze přehlédnout, že uvedenou novelou došlo k pouhému doplnění § 35 z.r.ř. o nový odst. 1 písm. b), kdy možnost „odklizení“ rozhodčího nálezu formou žaloby byla dána již před tím ve čtyřech dalších případech, které byly zachovány (viz. znění uvedeného ustanovení do 31.3.2012 a od 1.4.2012). Uvedená úprava pouze doplňuje obecnou úpravu zastavení exekuce (výkonu rozhodnutí) dle 268 o.s.ř., tj. i § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř., o něž opírá své závěry Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp.zn. 31 Cdo 958/2012 ze dne 7.10.2013 a sp.zn. 21 Cdo 174/2014 ze dne 18.3.2014. Nelze tak hovořit o vztahu speciality úpravy § 35 z.r.ř. ve vztahu k § 268 o.s.ř., ve smyslu derogace, ale pouhého doplnění (viz. neměnné znění § 35 odst. 1 věta první před a po novele). Je tak patrné, že závěry Nejvyššího soudu ČR, publikované v rozhodnutí sp. zn. 31 Cdo 958/2012, jsou nadále aplikovatelné i za současného znění § 35 z.r.ř., když byly zaujaty za obdobné právní úpravy. Obdobné závěry vyplývají i z rozhodnutí NS ČR sp.zn. 20 Cdo 3194/2016 ze dne 16.8.2016, nálezu Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 1380/15 ze dne 25.2.2016).

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím Okresního soudu v Berouně.

Beroun 31. května 2018

Mgr. Věra Dandová v.r.
samosoudkyně